

Ko hono fakamatala'i 'a ho'o faile fakamo'uá

Kuó ke kole ha tatau 'o ho'o faile fakamo'uá meí he Centrix. ("ko kimautilu", "kimautilu", "ko 'emau") 'o fakatatau ki ho'o ngaahi totonu 'i he malumalu 'o e Credit Reporting Privacy Code 2020 ("Tu'utu'uni (Code)"). 'Oku 'i ho'o faile fakamo'ua 'i he Centrix 'a e fakamatala fakamo'uá, 'o fakamā'opo'opo atu ai 'a e tu'o lahi ho'o fakatau fakamo'ua 'a e ngaahi koloa mo e sēvesí, mo e tu'unga lelei ho'o totongi taimi totonu ho'o ngaahi mo'uá. 'Oku fakamatala'i atu 'i he pepa ko'ení 'a e me'a 'i ho'o faile fakamo'uá.

Kātaki 'o fakatokanga'i te ke lava 'o ma'u atu 'a e ngaahi tatau 'o e liliu lea ki he pepa ko 'ení mo e ngaahi fehu'i 'oku fa'a 'eké (FAQ - <https://www.centrix.co.nz/personal/consumer-faqs/>) 'i he 'emau uepisaití www.centrix.co.nz 'i he ngaahi lea Simplified Chinese, Hindi, Korean, Māori, Ha'amoá mo e Tongá.

Fakalūkufuá

'Oku tñaki 'e he Centrix 'a e fakamatala fakafo'ituitui, fakapa'anga, mo e fakamatala kehe fekau'aki mo e kau konisiumá mo e ngaahi pisinisi mei ha ngaahi ma'u'anga fakamatala kehekehe, 'Oku kau ki heni 'a e ngaahi pangikē, ngaahi kautaha fakapa'anga, telcos, ngaahi kautaha 'uhila, mo e ngaahi kautaha tñaki mo'uá. Ko e ngaahi ma'u'anga fakamatala kehe 'oku tñaki 'e he Centrix 'oku ha'u ia mei he Companies Office, Personal Property Securities Register (PPSR), mo e tauhi'anga fakamatala 'a e Pule'angá ki he laiseni faka'ulí.

'Oku mau fakataha'i 'a e fakamatala 'oku mau ma'u mei he ngaahi kautaha ko 'ení ki ho'o lipooti fakamo'ua fakafo'ituitui. Te ke lava 'o ma'u ta'etotongi atu ho'o lipooti fakamo'ua fakafo'ituitui, pea 'e lava foki ke hū ki ai mo e ngaahi pisinisi 'i ha'o fakangofua, 'i he taimi 'oku nau sivi ai ho'o fakamo'uá ki ha nō pe me'a kehe fekau'aki mo e tu'unga falala'angá.

Ko e tokolahi taha 'o e ngaahi pisinisi Nu'u Silá 'oku nau sivi 'a e lekooti fakamo'ua 'o 'enau kau kasitomaá kimu'a ke nau nō atu ha pa'anga kiate koe. Ko e kakai kehe te nau ala sivi ho lipooti fakamo'uá ko e kau ma'u 'api ki he nofo totongi, ngaahi kautaha 'uhilá, ngaahi kautaha telco mo e ngaahi ngāue'angá.

Ko ho ngaahi lipooti fakamo'uá 'oku kau ai 'a e fakamatala fakafo'ituitui fekau'aki mo ko e, hangē ko ha ngaahi hinga kehe 'oku 'ilo'i 'aki koe, mo ha lisi 'o e ngaahi tu'asila kimui ni mai. 'E tole lava foki ke kau ai 'a e hisitōlia ki ho'o ngaahi totongi mo'uá, fakamo'oni'i ho'o ID, mo e fakamatala ki he ngaahi kautaha fekau'akí kapau ko ha tokotaha ma'u 'inasi pe talēkita koe.

'Oku toe kau foki ki he lipooti 'a e maaka ki he fakamo'uá, 'a ia ko ha fo'i fika mei he 0 mo e 1,000 'oku fika'i makatu'unga 'i he tu'unga lelei ho'o totongi taimi totonu ho'o ngaahi tohimo'uá. Ko e lahi ange 'a e fiká ko e lelei ange ia ho tu'unga fakamo'uá.

Kātaki 'o lau 'a e pepa ko 'ení ki ha fakamatala fekau'aki mo e konga takitaha 'o ho'o lipooti fakamo'uá. Kapau 'oku toe 'i ai ha'o ngaahi fehu'i lahi ange, te ke lava 'o fetu'utaki ki he mycreditreport@centrix.co.nz

A. Ko hai 'oku lava 'o sio ki he'eku faile fakamo'ua 'i he Centrix?

'E lava ke mau 'oatu ho'o faile fakamo'uá kiate kinautolu 'oku mau fengāue'akí ('a ia ko e ngaahi pisinisi 'oku nau faka'aonga'i 'emau ngaahi sēvesi ki he lipooti fakamo'uá). 'Oku kau

heni 'a e ngaahi kautaha 'oku nau faka'atā atu 'a e fakamo'uá, kau lenilootí mo e ngaahi ngāue'anga kuo nau ma'u 'a ho'o fakangofuá, pea mo e kau tñaki mo'uá. 'I he angamahení, ko e ngaahi kautaha fekau'aki mo e fakamo'uá (credit providers) ko ha ngaahi pisinisi 'oku nau nō atu ha pa'anga (hangē ko e ngaahi pangikē pe ngaahi kautaha nō) pe ngaahi pisinisi 'oku nau fakatau fakamo'ua atu ha ngaahi koloa mo ha ngaahi sēvesi ke toki totongi (hangē ko e ngaahi kautaha telefoni/kasa/uhila). 'Oku 'ikai faka'atā atu 'a e fakamatala kotoa pē ki he kiate kinautolu kotoa pē 'oku mau fengāue'aki 'o hangē ko ia 'oku fakamatala'i atu 'i laló. 'Oku fokotu'u fakaikiiki atu 'e he Koutí (Tu'utu'uni) 'a kinautolu te nau lava 'o sio ki ho'o faile fakamo'uá pea 'e lava ke ma'u atu 'eni 'i he www.privacy.org.nz.

E. Ko e fakamatala 'oku 'i ho'o faile fakamo'uá 'i he Centrix

'Oku 'oatu 'i lalo ha fakamatala 'o e konga takitaha 'i ho'o faile fakamo'uá. Kuo mau faka'aonga'i 'a e ngaahi 'ulu'i fakamatala tatau mo ia 'i ho'o faile fakamo'uá.

Fakamatala Fakanounó

'Oku 'i heni ha fakamatala fakamā'opo'opo nounou 'o e fakamatala 'oku mau ma'ú.

Maaká

Ko ho maaka ki he fakamo'uá (credit score) ko hano fakahaa'i fakamata'ifika ia 'o ho'o lipooti fakamo'uá kakato 'okú ne fakafofonga'i ho tu'unga falala'anga fakafo'ituituí. 'Oku ho'ata meí he maaka ki he fakamo'uá ha ngaahi makatu'unga'i me'a kau ai 'a e lōloa 'o e taimi 'o ho'o hisitōlia fakamo'uá (ko e hā hono fuoloa ho'o ngāue'aki ha ngaahi 'akauni fakamo'ua), hisitōlia 'o e tu'unga 'oku 'i ai ho'o totongi mo'uá (ko e hā 'a e tu'unga lelei kuó ke tauhi 'aki ho'o totongi 'o e ngaahi mo'ua kuo taimi ke totongi), fa'ahinga 'o e fakamo'uá (pe 'oku 'i ai hano koloa malu'i pe 'ikai), lahi 'o e mo'uá pea kapau 'oku 'i ai ha palopalema 'i ho'o totongi mo'uá pe tu'utu'uni fakamaau'anga kuo lipooti.

'E lava ke fakalelei'i ho maaka ki he fakamo'uá 'aki ha'o fakapapau'i 'okú ke totongi kotoa ho'o ngaahi 'akauni fakamo'uá 'i hono taimi totonú pea totongi kakato foki mo ha ngaahi mo'ua kuó ke palopalema'ia 'i he 'ikai ke totongi. 'E lava foki ke uesia 'a ho'o maaka ki he fakamo'uá 'i hano fakaava 'o ha ngaahi 'akauni fo'ou pea mo ha ngaahi kole fakamo'ua fo'ou, koe'uhí he 'e lava ke toe lahi ange ai 'a e tu'u laveangofua ke hoko ha palopalema. Ko e founa 'e taha ke fakalelei'i ai ho maaka ki he fakamo'uá ko hono fakangatangata 'a lahi 'o e ngaahi 'akauni 'oku ke tohi kole ki aí. Ko hono fakaava 'o e ngaahi 'akauni mo e tohi kole ki he ngaahi nāunau fakamo'uá te ne ala uesia ho'o maaka ki he fakamo'uá.

'Oku kamata 'a e maaka ki he fakamo'uá 'a e kautaha Centrix meí he 1 (mā'olunga 'aupito 'a e tu'unga palopalemá) ki he 1,000 (mā'ulalo 'aupito 'a e tu'unga palopalemá) pea 'oku vahevahe 'a e ngaahi maaká ki ha kalasi 'e 5. 'Oku hā atu 'i he tēpile 'i he peesi hokó 'a hono fakapeseti 'o e kau fakamo'uá mo e kalasi 'oku nau kau ki aí mo e founa 'oku tokanga'i 'aki 'e he ngaahi kautaha 'oku nau faka'atā atu 'a e fakamo'uá 'i he kalasi takitaha.

Tu'unga 'o e maaká	Hingoa tukufakaholo 'o e kalasí	% 'o e kakai kuo fakamaaká	'Uhinga ki aí
≥ 819	Lelei 'aupito (Excellent)	20%	'Oku totonu ke ke lava 'o ma'u atu e ngaahi kaati fakamo'ua, ngaahi nō, mo e ngaahi sēvesi telefoni, 'uhila (utility) lelei tahá, (ka 'oku 'ikai fakapapau'i eni).
760 - 818	Lelei lahi (Very Good)	20%	'Oku totonu ke ke 'atā atu ki he lahi taha 'o e ngaahi kaati fakamo'uá, ngaahi nō mo e ngaahi sēvesi ki he telefoni, 'uhilá (utility).
669 - 759	Lelei (Good)	30%	'Oku totonu ke ke 'atā atu ki he ngaahi kaati fakamo'ua, nō angamaheni, mo e ngaahi sēvesi ki he telefoni, 'uhilá (utility)
513 - 668	Fe'unga (Fair)	20%	'E lava ke ke ma'u ha ngaahi kaati fakamo'ua, ngaahi nō pa'anga mo e ngaahi sēvesi ki he telefoni, 'uhilá (utility), ka 'e lava ke tānaki atu ha ngaahi tu'utu'uni fakalahi ki aí
1 - 512	Kovi (Poor)	10%	'Oku lahi ange ha faingamalie ke 'ikai tali koe ki he lahi taha 'o e ngaahi kaati fakamo'uá, ngaahi nō pa'angá mo e ngaahi sēvesi ki he telefoni, 'uhilá (utility)
0	'Ikai ke ma'u ha maaka (No score generated)		'E 'ikai ma'u ha maaka ki he fakamo'uá 'i ho'o lipooti kapau 'oku 'i aí 'a e ngaahi 'uhinga ko 'ení: • 'Ikai ha lekooti kuo hiki ki he hisitōlia 'o ho'o fakamo'uá • 'Oku 'i aí ha fakamatala 'o e tu'unga faingata'a fakapa'anga kiate koe • 'Oku 'i aí ha tu'unga 'oku 'ikai lava ke totongi ho mo'uá pe kuo 'i aí 'a e tu'utu'uni ke ke fakahoko ha totongi fakafoki • 'Oku lipooti mai ia kuo ke 'osi pekia • 'Oku ke si'isi'i hifo 'i he ta'u 18

Fakamatala 'o e ni'ihī 'oku nau faka'aonga'i 'a e ngaahi koloá (consumer)

'Oku 'i he konga ko'eni 'a e fakamatala 'oku mau ma'u fekau'aki mo ho hingoá, ngaahi hingoá kehe, ngaahi tu'asila mo e 'aho fā'ele'i 'oku 'ilo'i.

Fakamo'oni'i 'aki 'a e Laiseni Faka'ulí pe Paasipootí

Kapau kuó ke 'osi 'omai 'a e fakaikiiki 'o ho'o laiseni faka'ulí pe paasipootí kiate kimautolu ke fakapapau'i 'aki 'a koe, 'e 'asi 'i heni 'a e fakamatala ko iá. He 'ikai fakahā 'a e fakamatala ko'eni ki he ni'ihī 'oku mau fengāue'akí (subscribers).

Fakamatala Fakafika ki he Fakatau 'o e Ma'u'anga Iví (Retail Energy Data)

'Oku 'i he konga ko'eni 'a e fakamatala fekau'aki mo ha fa'ahinga mo'ua kuo 'ikai totongi 'a ia 'oku mau ma'u fekau'aki mo ha 'akauni 'uhila pe kasa. 'Oku faka'atā atu pē 'a e fakamatala ko'eni ki he ngaahi kautaha 'uhila mo e kasa 'oku nau kau mai ki he Centrix RED, 'a ia ko e tñaki'anga fakamatala (database) 'oku fakangatangata pē 'a e hū ki aí.

Fakamatala ki he 'Akauní / Tōmui hono Totongi 'o e 'Akauní (Arrears)

'Oku fakahā'i 'i heni ha fa'ahinga fakamatala pē fekau'aki mo e 'akauni fakamo'ua 'oku mau ma'ú 'Oku 'iloa 'a e fakamatala ko'eni ko ha fakamatala fakamo'ua fakalūkufua pe fakamatala lelei ki he fakamo'uá (positive credit information). 'Oku kau heni ha fakamatala fekau'aki mo ha 'akauni fakamo'ua 'okú ke ma'u kau ki ai 'a e lahi 'o e mahu'inga kuo fakalahi 'aki 'a e mo'uá, pe 'oku kei tu'u fakaava pe kuo tāpuni 'a e 'akauní mo e ngaahi totongi fakafoki kuo taimi ke fakahokó (fakamatala ki he hisitōlia 'o e totongi fakafoki). 'Oku tuku atu pē 'a e fakamatala fekau'aki mo e 'akauní ki he ngaahi kautaha kuo 'osi lēsisita ke nau faka'atā atu 'a e fakamo'uá (hangē ko ha pangikē pe kautaha nō pa'anga), ngaahi kautaha kasa/'uhila, ngaahi kautaha malu'i kuo lēsisita pe ngaahi kautaha telefoní.

'Oku 'oatu 'i he tēpile 'i laló hano fakamatala'i fakama'ala'ala 'o e fakamatala 'oku 'oatu 'i he lipootí.

Koutí	Tu'ungá	Fakamatala'í
N	Taimi Totonu	'Ikai fiema'u ha totongi pe 'oku 'i ai e pa'anga 'i he 'akauní.
U	Me'a kehe	'Ikai lipootí / 'Ikai ma'u. Ko e ngaahi fakamatala totongi 'oku 'ikai ma'u ia 'i he Bureau ko ha ola ia 'o fakatātā 'aki eni, 'a e 'ikai ke 'omai 'e he kautaha noó ha fakamatala ki he māhiná.
0 (Zero)	Taimi Totonu	Kuo totongi taimi totonu ki he 'aho totongí. Ngaahi pa'anga fakalahi (overdraft) kuo 'i loto pē 'i he fakangatangata ki aí.
1	'aho 'e 1–29 'oku tōmui 'akí	'Oku tōmui e totongí 'i he 'aho 'e 1–29 mei he 'aho totongi. 'E lava ke foaki 'e he kautaha noó ha taimi faka'atā 'o a'u ki he 'aho 'e 14.
2	'aho 'e 30–59 'oku tōmui 'akí	'Oku tōmui e totongí 'i he 'aho 'e 30–59 mei he 'aho totongi.
3	'aho 'e 60–89 'oku tōmui 'akí	'Oku tōmui e totongí 'i he 60–89 mei he 'aho totongi.

4	‘aho ‘e 90–119 ‘oku tōmui ‘akí	‘Oku tōmui e totongí ‘i he ‘aho ‘e 90–119 mei he ‘aho totongi.
5	‘aho ‘e 120–149 ‘oku tōmui ‘akí	‘Oku tōmui e totongí ‘i he ‘aho ‘e 120–149 mei he ‘aho totongi.
6	‘aho ‘e 150–179 ‘oku tōmui ‘akí	‘Oku tōmui e totongí ‘i he ‘aho ‘e 150–179 mei he ‘aho totongi.
X	‘aho ‘e 180+ ‘oku tōmui ‘akí	‘Oku tōmui e totongí ‘i he ‘aho ‘e 180 pe lahi ange mei he ‘aho totongi.
H	Faingata‘a‘ia	‘Oku hoko ha faingata‘a fakapa‘anga ki he kasitomaá.
R	Toe fakafoki (Re- aged)	Kuo toe fakafoki ‘e he kautaha noó ‘a e ‘akauní ki he tu‘unga taimi totonu.

Ngāue ‘i he Failé

‘Oku lekooti ‘i he konga ko‘ení ‘a e ngaahi ngāue kuo fakahoko ki ho‘o faile ki he fakamo‘uá. Hangē ko e taimi na‘e fakahoko ai ‘e ha kautaha kuó ne faka‘atā atu ‘a e fakamo‘uá hano vakai‘i ho lekooti fakamo‘uá ki ha‘o tohi kole fakamo‘ua, pe ‘i he taimi kuo toe vakai‘i ai ho‘o ‘akauni fakamo‘uá ‘e ha kautaha kuó ne faka‘atā atu ‘a e fakamo‘uá.

‘E lava ke muimui‘i ‘e ha kau lēsisita (subscribers) ‘e ni‘ihi hangē ko e kau tnaki mo‘uá ‘oku mau fengāue‘aki ‘i ho‘o faile fakamo‘uá ke nau ma‘u ha fakatokanga kapau ‘oku ‘i ai ha fakamatala fo‘ou ‘oku lekooti hangē ko ha tu‘asila fo‘ou. ‘I he taimi ‘oku ma‘u mai ai e fa‘ahinga fakamatala peheé, ‘e lekooti leva ‘e ho‘o faile fakamo‘uá hano tukuatu ‘o ha fakatokanga.

Ko e ma‘u atu pē ‘o e ngaahi fakamatala (access) ki he ngaahi faile ko ia ‘oku fekau‘aki mo hono vakai‘i ‘o e tu‘unga falala‘anga ki he fakamo‘uá, ‘oku faka‘atā atu pē ki he ni‘ihi ‘oku mau fengāue‘aki.

‘Oku ‘oatu ‘i he tēpile ‘i laló ha fakamatala ki hono fakafa‘ahinga ‘o e kole fakamatalá, lōloa ‘o ‘ene nofo ‘i ho‘o faile fakamo‘uá pea mo ‘ene uesia pe ‘ikai uesia ‘a ho maaka ki he fakamo‘uá.

‘Uhinga ‘o e Ngāue‘aki	Taumu‘a	‘Oku Fakahā ki he Kau Lēsisita?	Vaha‘a taimi ‘oku Fakahā ai	Uesia ‘a e Maaka?
Tohi Kole Fakamo‘uá	‘Oku ngāue‘aki ‘e he kau lēsisitá ki he ngaahi tohi kole fakamo‘ua fo‘ou	‘lo	Ta‘u 4	‘lo
Sivi ‘o e Fakamo‘uá / Sivi Fakamāhina ‘o e Fakamo‘uá	‘Oku ngāue‘aki ‘e he kau lēsisitá ki hono sivi ‘a e ngaahi ‘akauni fakamo‘ua lolotongá	‘lo	Ta‘u 4	‘ikai

Ngāue ki he Mo'ua (Enforcement) / Pule'i 'o e Tohi Pa'anga (Ledger)	'Oku ngaue'aki 'e he kau tñaki mo'ua ki hono totongi fakafoki ai 'o e mo'ua 'a ia 'oku nau ngāue ki ai 'o fakafongai 'a e kautaha noó, pe na'a nau fakatau 'a e tefito'i noó, pea 'oku 'ikai fiema'u ki ai ho'o fakangofua	'lo	Ta'u 4	'Ikai
Sivi ke Fakangāue'i	'Oku ngāue'aki 'e he ngaahi kautaha ki he ngaahi fatongia 'e ala hoko ai ha palopalema fakapa'anga lahi	'Ikai	Ta'u 4	'Ikai
Faka'eke'eke ki he Fakamahu'inga Fakapa'angá	'Oku ngaue'aki 'e kinautolu kuo lēsisitá ke fakamahu'inga 'a e fakamole ki ha nō ma'a kinautolu 'oku fie tohi kole nō	'lo	Ta'u 4	'Ikai
Fakamo'oni'i 'o e 'llo'i'angá / Fakamo'oni'i 'o e 'llo'i'angá 'e he Bureau Header	'Oku ngāue'aki 'e kinautolu kuo lēsisitá ke fakapapau'i 'aki 'a e ngaahi fakaikiiki 'o e 'llo'i'angá 'o ha tokotaha ki he ngaahi taumu'a ke 'llo'i ho'o kasitomaá / AML'	'Ikai	Ta'u 4	'Ikai
Fakatokanga mei he Ngāue ki hono Muimui'i	Ngaahi fakatokanga ki he kau lēsisitá fekau'aki mo ha ngaahi ngāue fo'ou 'i he failé hangē ko ha tu'asila fo'ou, pe ngaahi fakamatala kovi hangē ko ha 'ikai fakahoko ha totongi	'Ikai	Ta'u 4	'Ikai
Sivi'i 'o e Lekooti Fakapule'angá (Public Register)	'Oku ngāue'aki 'e he kau lēsisitá ke vakai'i 'a e ngaahi lekooti fakapule'anga hangē ko e Lēsisita ki he Tōtu'a e Mo'ua (Insolvency Register)	'Ikai	Ta'u 4	'Ikai
Sivi'i 'o e Nofo Totongi	'Oku ngāue'aki 'e he kau ma'u 'apí / pule 'apí	'Ikai	Ta'u 4	'Ikai

'Ikai Totongi e Ngaahi Mo'ua (Credit Defaults)

'E fakahā atu 'i he konga ko'ení ha fa'ahinga fakamatala pē 'oku mau ma'u fekau'aki mo ha fa'ahinga mo'ua 'oku 'ikai totongi (defaults) 'i he lolotonga ni pe 'i he kuohilí na'e hoko kiate koe pea mo ha fa'ahinga totongi fakafoki na'e fakahoko.

Ngaahi Tu'utu'uni mei he Fakamaau'angá (Judgements)

'Oku fakahaa'i 'i heni ha tu'utu'uni mei he fakamaau'angá fekau'aki mo ha pa'anga kuo fakahoko atu kiate koe pea 'oku mau tauhi.

Ngaahi Ta'etotongi Fakapa'angá (Insolvencies) / Ngaahi Tu'utu'uni ki hono Totongi Fakafoki 'o ha Mo'ua (Debt Repayment Orders)

Ko ha fa'ahinga fakamatala eni fekau'aki mo e 'osi 'aupito 'a e ivi fakapa'anga, founa ki hono tamate'i ho'o mo'ua (no asset procedure) mo ha ngaahi tu'utu'uni ki hano totongi fakafoki 'o ha mo'ua fekau'aki mo koe.

Ngaahi Fekau'aki mo e Kautahá (Company Affiliations)

Ko e fakamatala eni fekau'aki mo e kau talēkita mo e kau ma'u 'inasi 'i he kautahá me'i he New Zealand Company Office.

F. Ko e hā hono fuoloa 'o e nofo 'a e fakamatala ko 'eni 'i he'eku faile fakamo'ua?

'Oku fokotu'utu'u mai 'i he Tu'utu'uni 'a e lōloa 'o e taimi 'e hā atu ai 'a e ngaahi fakamatala pau 'i he faile fakamo'ua pea 'oku 'oatu ia ki he ni'ihī 'oku mau fengāue'akí (kau lēsisitá). 'Oku fakaikiiki 'eni 'i he tēpile 'i laló. Kātaki 'o fakatokanga'i ange 'e lava ke hokohoko atu 'emau tauhi ho'o fakamatalá 'i ha vaha'a taimi 'oku a'u hake ki he ta'u 1 mei he hili 'a e 'aho 'oku 'ikai toe fakangofua ai ke 'oatu kinautolu ki he ni'ihī 'oku mau fengāue'akí. 'Oku 'uhinga 'eni 'e lava ke mau tauhi ha fakamatala fekau'aki mo koe, kae 'e 'ikai lipooti atu ia ki he ni'ihī 'oku mau fengāue'akí.

Fa'ahinga 'o e fakamatala fakamo'ua (credit information)	Lōloa 'o e taimi 'e lava ai 'e he Centrix 'o lipooti 'a e fakamatalá
Fakamatala ki he 'ikai totongi 'a e mo'ua (ki he tokotaha fakamo'ua - debtor)	Ta'u 5 mei he 'aho na'e 'ikai totongi ai e mo'ua
Fakamatala ki he 'ikai totongi 'a e mo'ua (ki he tokotaha 'oku ne fakapapau'i hono totongi e mo'ua)	Ta'u 5 mei he 'aho na'e fakatokanga ai 'a e 'ikai totongi e mo'ua ki he tokotaha 'oku ne fakapapau'i hono totongi
Fakamatala ki he tu'utu'uni 'a e fakamaau'angá	Ta'u 5 mei he 'aho na'e fakahoko ai e tu'utu'uni 'a e fakamaau'angá
'Ikai 'aupito ke toe malava 'o totongi e mo'ua (Single bankruptcy)	Ta'u 4 mei he 'aho na'e faka'atā ai mei he 'ikai 'aupito ke toe malava 'o totongi e mo'ua
Fakahū e taha ki he founa 'ikai ha koloá (no asset procedure)	Ta'u 4 mei he 'aho na'e faka'atā ai mei he founa ki he 'ikai ha koloá (no asset procedure)
Ngaahi me'a 'oku hoko fekau'aki mo e 'ikai totongi e mo'ua, kau ai 'a e:	
1. 'I he tu'unga kuo tu'o ua pe lahi ange 'a e 'ikai 'aupito ke toe malava 'e ha tokotaha 'o totongi e mo'ua; pe	Ta'e fakangatangata (indefinite)
2. 'I he tu'unga kuo 'ikai 'aupito ke toe malava 'e ha tokotaha 'o totongi e mo'ua pea toe tukuange foki mei he founa ki he 'ikai ha koloa.	Ta'e fakangatangata
Tu'utu'uni ke totongi fakafoki e mo'ua (debt repayment order)	Ta'u 5 mei he 'aho 'o e tu'utu'uni
Lekooti 'o ha faka'eke'eke kimu'a – ko e kongá ia 'o e log ke hū ki lotó 'oku mahu'inga ki he tu'unga falala'angá	Ta'u 4 mei he 'aho 'o e faka'eke'eké

Fakamatala ki he 'akauní (kehe ange mei he fakamatala ki he hisitōlia 'o e totongi fakafokí)	Ta'u 2 mei he 'aho na'e tāpuni ai 'a e 'akauni fakamo'uá
Fakamatala ki he hisitōlia 'o e totongi fakafokí (repayment history)	Ta'u 2 mei he māhina hili 'a e 'aho 'oku totonu ke fakahoko ai e totongi fakafoki kuo fokotu'utu'u
Maaka fakamo'uá (credit score)	'Aho ngāue 'e 2 mei he 'aho na'e fa'u aí

H. Fēfē kapau te u fakakaukau 'oku 'i ai ha fakamatala hala 'i he'eku faile ki he fakamo'uá 'i he Centrix?

Ko e fakamatala 'i ho'o faile ki he fakamo'uá 'oku 'omai ia kiate kimautilu 'e ha ngaahi kautaha kehekehe (third parties). Kapau 'okú ke pehē 'oku 'i ai ha fakamatala hala 'i ho'o lipooti ki he fakamo'uá mei he Centrix, te ke lava 'o fai ha kole ke fakatonutonu ia 'aki ha'o fetu'utaki mai kiate kimautilu. Te mau fai ha tu'utu'uni ki ho'o kolé 'i he vave taha te mau ala lavá. Ko hono fakakaukau 'i 'o ha kole ki he fakatonutonu 'oku fa'a kau ai 'emau fetu'utaki ki he kautaha na'a ne 'omai e fakamatala kiate kimautilu (hangē ko 'eni, kapau ko e fakatonutonu 'oku fekau'aki mo ha mo'ua 'oku 'ikai lava ke totongi, 'e fiema'u ke mau fetu'utaki ki he tokotaha tñaki mo'uá, pe ko e kautaha kuo nau faka'atā atu 'a e fakamo'uá).

Te mau fakahoko atu 'emau tu'utu'uni ki ho'o kolé 'i loto he 'aho ngāue 'e 20, tukukehe kapau 'oku mau fiema'u ha taimi lahi ange ke fakatoto'oi ai ho'o kolé, pea 'i he tu'unga leva ko iá, te mau fakahā atu hono fuoloá pea toki fai atu ha tu'utu'uni.

Kapau 'e 'ikai temau fakatonutonu 'a e fakamatala 'o fakatatau mo ho'o kolé, 'e lava ke ke kole ke fakapipiki ki he fakamatala ha fakamatala fekau'aki mo e fakatonutonu na'a ke kolé pea na'e 'ikai ke fakahokó. 'E lava ke ke fai 'eni 'aki ha'o fetu'utaki mai kiate kimautilu.

I. Ko e hā 'a 'eku ngaahi totonu?

Kapau 'okú ke pehē kuo mau maumau 'i 'a e Credit Reporting Privacy Code 2020, pea 'okú ke faka'amu ke fai ha'o lāunga, 'oku totonu ke ke fetu'utaki mai kiate kimautilu pea te mau fakatoto'oi leva ia 'o fakatatau mo 'emau Founa Ngāue ki he Ngaahi Lāungá. 'E ala ma'u atu 'a e fakaikiiki 'o 'emau Founa Ngāue ki he Ngaahi Lāungá 'i he 'emau uepisaiti pe ko ha'o fetu'utaki mai kiate kimautilu pea temau 'imeili pe lī atu ha tatau kiate koe. Te ke lava 'o fakahoko ha lāunga 'aki ha'o fetu'utaki mai kiate kimautilu.

'E ala ma'u atu hano fakamā'opo'opo ho'o ngaahi totonu 'i he malumalu 'o e Tu'utu'uni 'i he 'emau uepisaiti pe ko ha'o fetu'utaki mai kiate kimautilu pea te mau 'imeili pe lī atu ha tatau kiate koe.

Kapau 'oku 'ikai ke ke fiemālie ki he ola 'o ho'o lāungá te ke ala lava 'o lāunga atu ki he Privacy Commissioner. 'E ma'u atu 'a e fakaikiiki ki he Commissioner 'i he 'enau uepisaiti: www.privacy.org.nz.

K. Fēfē kapau kuo uesia au 'e ha tō'onga kākā?

Kapau 'okú ke tui kuo uesia koe, pe 'e ala uesia koe 'e ha tō'onga kākā (kau ai mo hono kaiha'asi 'a ho fakamatala fakafo'ituitui) te ke lava 'o kole ke ta'ofi malu (freeze) ho'o faile fakamo'uá. 'Okú 'uhinga 'eni 'i he lolotonga 'o e taimi 'o e ta'ofi malu 'e he Centrix ho

fakamatala fakamo'ua 'oku tauhi 'i ho'o faile fakamo'uá pea he 'ikai, tukukehe pē 'i ha ngaahi uHINGA 'oku fakangatangata, ke 'oatu ho'o lipooti ki he fakamo'uá ki he ngaahi kautaha kuo nau faka'atā atu 'a e fakamo'uá pe tĀnaki atu ha fakamatala ki ho'o faile fakamo'uá. 'E ma'u atu 'a e fakaikiiki 'o e me'a ke fakahokó 'i he 'emau uepisaiti.

Fetu'utaki mai kiate kimautolú:

'imeili: mycreditreport@centrix.co.nz
telefoni: 0800 236 874 (8.30am ki he 4.30pm, Mōnite ki he Falaite tukukehe 'a e ngaahi 'aho mālōlō fakapule'angá)
puha meili: Centrix Group Limited, PO Box 62512, Greenlane, Auckland 1546
uepisaiti: www.centrix.co.nz